

ga vzel v naročje, da je slednjič primoran ukazati, naj ga siloma odnesó v gozd. Jednake reči so se pri njem večkrat ponavljale. Če mu je kdo podaril živega zajca, se ga ni mogel drugače iznebiti, kakor da ga je dal odnesti na polje ali v gozd.

XLIII.

Pri jezeru Rieti je ribič podaril sv. Frančišku živega povodnega ptiča. Svetnik ga nekaj časa drži v roki, potem ga pa opiminja, naj odleti; toda zaman. Sedaj Frančišek povzdigne oči proti nebu ter ostane, kakor se mu je premnogokrat zgodilo, več nego jedno uro zamaknjen v molitvi. Nato zapové ptičku, ki je bil ves čas miren na njegovi roki, da naj odleti in slavi Boga, ter ga blagoslovi. Šele sedaj zafrfoče ptiček in odleti. — Na istem jezeru so mu ponudili veliko ribo, katero so bili ujeli. Svetnik jo vsprejme, pa jo zopet izpusti v vodo. Riba pa ostane na mestu in se pred njim igra v jezeru, kakor da bi se ne mogla posloviti od njega. Šele ko jo sveti mož blagoslovi in odslovi, zgine pod vodo.

Prvič z doma.

(Slika. Spisal —c—.)

Petelin naznani belo jutro. Tam na daljnem modrem obnebjú se pojavi prvi svit. Vse še počiva, čuje se le šumenje lističev, katere pregiblje na drevesih lahen vetrič sem ter tja.

V mali, na pol podrti koči konec vasi brli svetilka. Njeni slabi žarki se razlivajo po sobi, katere oprava priča, da se lastnik ne meni mnogo za snago. Ob stari odprti skrinji stoji moška postava in se oblači. Kdo je neki vstal tako zgodaj? Saj je vendar danes delavnik, pa oblači praznično obleko!

To je stari Zabukovec, ki se je namenil obiskati sina v Ljubljani. Saj ga že več let ni videl. Že kakih pet let je preteklo, kar je odšel v stolno mesto iskat dela. Doma z očetom ni imel kaj početi, ker mu je mati umrla že v zgodnji mladosti. Premožnja ni bilo, s kojim bi se preživila oče in sin, zato je slednji odšel s trebuhom za kruhom. Oče je ostal sam; živež si je znal skuhati in tako se je preživil. Med tednom je prislužil kako petico, za katero si je v nedeljo popoldne privoščil mal priboljšek.

Pred nekaj dnevi pa je prejel starec od sina pismo, v katerem ga pozivlje k sebi, rekoč, da si je nahrnil nekaj denarja in da ga sedaj lahko preživi. Zabukovec se ni odločil ostati pri sinu, ampak hotel je videti stolno mesto, o katerem je slišal že toliko lepega, a videl še nič. Tudi sina bi bil videl rad še jedenkrat pred smrtjo. Zato ga je sklenil obiskati, a potem se vrniti zopet v rodno kočo.

Zabukovčevo stanovanje je bilo nekako divje. Velika zelena peč je zavzemala skoro polovico sobe; od črvov razjedena miza že lni bila omita najbrže, kar so odnesli rajnco ženo na pokopališče.

Starec je opravljen. Sedaj stopi na vežni prag in pogleda v nebo, bode li lepo vreme ali ne. Le tu in tam zakriva nebo majhen oblak. In ker ni mogel za gotovo sklepati, da bi bilo lepo vreme, vzame, stopivši v sobo, iz skrinje velik rudeč dežnik; potem odide proti bližnjemu kolodvoru, da se odpelje v mesto.

Ravno prispe na postajo, ko pridrdra od nasprotne strani vlak na kolodvor. Zabukovec se še ni nikdar vozil po železnici, zato skoči kar čez ograjo pri kolodvoru. Ondi stoječi stražnik ga niti ne opazi, ker je bilo še precej temno. Bilo ni torej nikake zapreke, in Zabukovec je kmalu pri železnici.

Hitro stopi v prvi voz, do kojega vrat je najpreje prišel. Čudno se mu zdi, ko najedenkrat vidi krog sebe same gosposke ljudi, ki ga začudeno ogledujejo. Prišel je v drugi razred, ker niti sanjal ni, kako je vlak razdeljen. Poleg sebe postavi dežnik; v tem zažvižga hlaçon, in vlak oddrči s kolodvora. Zabukovec bi bil skoro padel s klopi, da se ni ujel na svojega sopotnika, a dežnik se je zvrnil po tleh.

Sedaj se odpró vrata, in v voz stopi železnični sprevodnik ter zahteva od Zabukovca vožnji listek. A ta ga debelo in začudeno gleda, češ, kaj mu neki hoče. A kmalu s strahom sliši od sprevodnika, da mora plačati kazen.

„Koliko pa?“ vpraša Zabukovec, kateremu je od strahu pot zmočil čelo.

„Kam pa se peljete?“

„V Ljubljano.“

Krohót udari starcu na ušesa.

„Vi se peljete ravno v nasprotno stran.“

„Ka—aj!“ začudi se starec.

„Ta vlak prihaja iz Ljubljane.“

Mož ni vedel, kaj mu je storiti. Sopotovalci se sujejo s komolci in posmehujejo ubogemu starcu, kateri se še le vzdrami, ko mu pove sprevodnik, koliko kazni mora plačati do prihodnje postaje, na kateri lahko izstopi. Zabukovec se hoče pogajati, a kmalo vidi, da tu pogajanje nič ne koristi. Slednjič privleče iz žepa ogromni robec in razveže ogel, v katerem je imel zavezano vse svoje premoženje razun koč v rodni vasi. Ko dobi sprevodnik zahtevano svoto, zapusti ubozega starca, kateremu ni ostalo mnogo denarja po plačani kazni.

Hlaçon zažvižga in obstoji na postaji. Zabukovec izstopi in opazi, da se je v tem že zdanilo. V vozu je bil namreč tako zamišljen, da ni tega opazil. — Pred seboj je imel prijazno mestece.

Med tem se je zbrala na nebu množica oblakov. Zabukovec vidi, da vtegne biti kmalu dež; zato se spomni, da je vzel od doma dežnik. In sedaj ga nima. Kje ga je vendar pustil? Gotovo ne drugje, kakor v železničnem vozu. Takoj odhiti nazaj na kolodvor, a vlak je že odpihal dalje.

Kaj je hotel storiti? Šel bi najraje domov, pa glej, prve deževne kaplje so jele padati in slednjič se ulije ploha. Zabukovec noče ostati na dežju in odide v „restavracijo“ na kolodvoru, kjer ostane — seveda ne brez jedi in pijače — dokler dež ne preneha. Sedaj pokliče natakario, da plača račun.

Toda — o joj! Zabukovcu ni ostalo na vlaku toliko denarja, da bi plačal jed in pijačo. Kaj hoče storiti?

A predno se dobro zave, stoji pred njim redar, ki zahteva, da naj plača. A ker starec tega ne stori, odpelje ga v zapor.

Lasje se ježijo Zabukovcu v ječi. Kaj mu je bilo vsega tega treba? Kako je mogel biti tako bedast, da je brez pomisleka skočil v železnični voz, da je moral potem plačati kazen. In kako je mogel biti tako pozabljiv, da je pustil dežnik v železničnem vozu, vsled česar je šel v krčmo, ki ga je pripravila v zapor?

* * *

Dolga se je zdela starcu noč v zaporu. A končno vendar prisvetijo skozi okno temnice solnčni žarki.

Vrata se odpró in v ječo stopi isti redar, kateri ga je pripeljal prejšnji dan tu sem. Odpelje ga pred sodnika. — Kaj bo? Mogoče, da ga celo za več časa zapró. Take in jednake misli so rojile Zabukovcu po glavi. V strašnih skrbah je bil.

A vendar ni bilo tako hudo, kot je mislil stari mož. Sodnik ga je natančno popraševal po njegovih domačih okoliščinah, potem pa nekaj rekel redarju v jeziku, ki je bil Zabukovcu popolnoma neznan.

Redar ga zopet odpelje v temnico, v katero se zopet vrne ob kakih treh popoldne. Ta čas se je zdel jetniku silno dolg; sedaj ga je zopet obšla skrb, kaj bode, ker ima že v tretje opraviti s tem sitnim redarjem.

A sedaj ga ni odpeljal k sodniku, ampak na kolodvor, od koder sta se peljala na postajo, kjer je prejšnji dan starec ravnal tako nespametno. Od tod pa odideta v vas, kjer je bil starec doma, in tukaj pusti redar bivšega jetnika pri županu, od koder je smel prosto oditi, kamor mu ljubo.

Ko pride na svoj dom, je bila že skoro noč. Hitro si je skuhal nekaj malega, potem pa takoj odšel v posteljo, kjer je po tolikem trudu zopet sladko in brez skrbi zaspal.

Dolgo si je še zapomnil Zabukovec, kaj je prestal vsled svoje nepremišljenosti, ko je hodil v mesto. Sklenil je doma ostati za vselej. Ako ga hoče sin videti, naj on pride domov. Sam ima dosti z jednim potovanjem. Spoznal pa je, kako prav pravi pregovor:

„Ljubo doma, kdor ga ima.“

